

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 2 juli 2019
Portefeuillehouder(s) : Burgemeester, Wethouder Becht en Wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s) : Openbare Ruimte / IBOR, Bodemdaling, klimaatbestendig en Regio Deal Regionale samenwerking
Contactpersoon : A. van Woerden
Tel.nr. : 8392
E-mailadres : woerden.a@woerden.nl

Onderwerp:

Regio Deal bodemdaling Groene Hart

Kennisnemen van:

De stand van zaken van de Regio Deal bodemdaling Groene Hart

Inleiding:

Gemeenten Woerden, Alphen aan den Rijn en Gouda, de provincies Zuid-Holland en Utrecht, de hoogheemraadschappen van Rijnland, Stichtse Rijnlanden en Schieland en de Krimpenerwaard dienden eind augustus 2018 vanuit het Groene Hart een aanvraag voor een Regio Deal over bodemdaling in bij het Rijk. In november 2018 maakte de Rijksoverheid bekend dat zij het voorstel accepteerde met een voorlopige toezegging van € 10 miljoen.

Rijk en Regio werkten dit voorjaar samen aan de uitwerking van het voorstel. Er zijn afspraken gemaakt over doel en ambitie van de Regio Deal, welke strategische en operationele doelen hierbij horen en hoe ze die willen gaan monitoren. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de governance en de middelen.

De Regio stelde parallel aan dit proces een voorlopige projectenlijst samen om de benodigde cofinanciering vanuit de Regio tijdig te formaliseren. Dit is inmiddels voor nagenoeg alle projecten geregeld. Vijf projecten staan momenteel op de reservelijst. De ingediende projecten kenmerken zich door een goede mix tussen de stedelijke en landelijk onderwerpen, maar ook tussen kennisontwikkeling en de vertaling hiervan naar concrete tools voor inwoners, ondernemers en bedrijven om zelf aan de slag te gaan.

De Regio Deal bodemdaling Groene Hart onderscheidt zich positief ten opzichte van de overige deals op de punten van samenwerking tussen Rijk en Regio, het tempo én de mate van concreetheid van de uitwerking van de projecten. Na al het voorwerk kunnen Rijk en Regio binnenkort in goede harmonie samen aan de slag met de uitvoering van de projecten en pilots. Dat is een mooi resultaat waar we als regio trots op mogen zijn.

Kernboodschap:

Het Groene Hart en andere veengebieden kampen met een zakkende bodem door zetting en het inklinken van veen- en kleigrond door ontwatering en droogte. Gemeente Woerden zelf ligt voor > 80% op een dik veen- en kleipakket (>5m) dat zeer gevoelig is voor bodemdaling. Als gevolg van oxidatie en krimp

(landelijk gebied) en zettingen (stedelijk gebied) is in de afgelopen decennia het maaiveld flink gedaald. Het leidt tot schade aan de openbare ruimte (weg, riool, kabels en leidingen, etc.), leidt tot schade bij particulieren (zakkende tuinen, schade aan huisaansluitingen en schade aan woningen), zet de vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied onder druk en resulteert in CO2 uitstoot van veen in het landelijk gebied. Voor gemeente Woerden vertalen de problemen zich met name in een lage kwaliteit van de openbare ruimte en hoge kosten voor het beheer en onderhoud van de weg en het riool (2x zo hoog als gemeenten op vaste grond).

Binnen de Regio Deal bodemdaling Groene Hart werken overheden, kennisinstellingen, agrarische sector, bewoners en bedrijfsleven gezamenlijk aan een aanpak voor het omgaan met bodemdaling. Dit doen we door innovatieve experimenten uit te voeren en slim samen te werken. De kennis die we in onze regio verzamelen, kan ook op andere plaatsen in Nederland en mogelijk internationaal worden toegepast. Door gezamenlijk te doen, te delen en in beweging te komen, kent straks iedereen de impact van bodemdaling en hoe we daarmee kunnen omgaan. Zo brengen we een innovatieve beweging op gang met lef en worden we samen bodemdaling de baas! Gemeente Woerden zelf beoogt een verbetering van de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte tegen lagere kosten en toekomstbestendige landbouw (zie ook Actieplan bodemdaling 2050, Corsanummer 17.008014).

Vertraging en ondertekening

De inzet is steeds geweest om de Regio Deal bodemdaling Groene Hart voor het zomerreces van 2019 te ondertekenen. Een tweetal ontwikkelingen zorgde echter voor vertraging.

Het Rijk wil voor de overheveling van de middelen van Rijk naar Regio het instrument Decentralisatie-uitkering toepassen. De Algemene Rekenkamer kwam echter medio mei met een kritische noot¹ op het gebruik van dit instrument bij de Regio Deals. Binnen de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken is afgelopen maand druk gewerkt aan een oplossing voor deze technische discussie, om geen vertraging op te lopen in de uitvoering van de Regio Deals. Er is gekozen voor het handhaven van de decentralisatie-uitkering waarbij in de Regio Deal uitgegaan wordt van partnerschap en samenwerking tussen Rijk en Regio.

Een andere onverwachte en recente kwestie is dat het Rijk voornemens is om de BTW op voorhand in het BTW compensatiefonds te storten. Hierdoor wordt het besteedbare bedrag kleiner. Voorlopig is een BTW – afdracht van € 450.000 vastgesteld maar dit kan nog wijzigen nadat alle projecten deze zomer hun definitieve projectplan hebben ingediend. Om het begrotingstekort te dichten besloten de regionale bestuurders één van de projecten van de gezamenlijke vijf kennisinstituten terug te plaatsen naar de reservelijst. Daarbij is afgesproken dat partijen zich inspannen om alternatieve financieringsbronnen hiervoor te vinden zodat het project alsnog uitgevoerd kan worden. De andere projecten kunnen door dit besluit volgens planning worden uitgevoerd.

De ondertekening is door deze ontwikkelingen doorgeschoven tot na de zomer. Wel is er de intentie om nog voor de zomer een Kamerbrief te verzenden. Hierin worden Kamerleden geïnformeerd over het bereiken van een inhoudelijk akkoord en dat de minister voornemens is de Regio Deals te ondertekenen. Voorlopig is het uitgangspunt dat het bestedingsplan voor de zomer al door het ministerie van Financiën goedgekeurd wordt. Dit betekent dat de eerste tranche van middelen in september 2019 wordt overgemaakt aan provincie Zuid-Holland als kasbeheerder van de Regio Deal. De uitvoering van de Regio Deal loopt dan geen vertraging op.

Financiën:

In de Regio Deal is geregeld op welke wijze de middelen van het Rijk worden overgemaakt aan de kasbeheerder van de regio, provincie Zuid-Holland. Aanvullend is er nog een bestuursovereenkomst die regelt op welke wijze de Provincie Zuid-Holland de middelen doorzet naar de projecten in de Regio. Deze overeenkomst wordt dan na de zomer gelijktijdig met de Regio Deal door de acht regionale partners ondertekend.

---

¹ Het Rijk wil de middelen via een decentralisatie-uitkering naar de Regio's overmaken. De Algemene Rekenkamer (ARK) heeft onlangs in een adviesrapport vraagtekens gezet bij het gebruik van dit instrument. De Regio Deals gaan uit van partnerschap tussen Rijk en Regio. De huidige wetgeving en financieel-juridische instrumenten zijn hier nog niet op ingericht. Volgens de ARK mag het Rijk geen afspraken verbinden aan een decentralisatie-uitkering, terwijl dit voor een Regio Deal wel gewenst is.

De dekking van de projecten vindt plaats met de middelen uit het reeds in de begroting opgenomen middelen Duurzaamheidsbudget en IBOR. Deze middelen zijn geormerkt voor bodemdaling. Zodoende kan Woerden de inzet voor de Regio Deal leveren zonder een apart besluit tot financiering.

Vervolg:

Voor de uitvoering van het programma is een uitvoeringsplan en communicatieplan in ontwikkeling. Onderdeel hiervan is dat er met regelmaat een nieuwsbrief over de voortgang van de Regio Deals verschijnt. Deze zal ook naar Raadsleden worden gestuurd.

Bijlagen:

n.v.t.

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

